

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 300 vrst & Din 3.—, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 180.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Avstrijski fašizem v likvidaciji

Odmev včerajšnjega heimwehrovskega puča v inozemstvu — Pfrimerjeva akcija se je popolnoma izjalovila — Voditelji Heimwehra aretirani — Danes je povsod zopet red in mir

Dunaj, 14. septembra. Docela iznenada je nameravala včeraj izvesti avstrijska Heimwehr državni prevrat, ki pa se je ponesrečil, ker ni prišlo do enotnega nastopa in ker očitno med voditelji Heimwehra ni sporazuma. Na čelo pokreta se je postavil vodja štajerske Heimwehra, znani dr. Pfrimer, ki je v soboto ponoči mobiliziral svoje bojne čete ter zasedel vse važnejše kraje na Zgornjem Štajerskem. Očitno je hotel na ta način dobiti v svojo posest vsa najvažnejša železniška križišča, da bi tako lažje obvladal položaj. Njegov načrt pa se je v prvi vrsti izjalovil zaradi odpora socialnih demokratov, ki so takoj alarmirali vlado. — Mobilizirali so tudi svojo republikansko gardo, da bi se postavila heimwehrovcem po robu, če bi vlada ne mogla ali ne hotela zadušiti njihove revolucije. Že včeraj popoldne pa je bila heimwehrovska revolucija v glavnem zadušena. Vojska, orožništvo in policija so zasedle zopet vse kraje, pregnale heimwehrovske oddelke ter aretirale glavne voditelje. Dr. Pfrimer, za katerim je vlada izdala tirnico, je pobežnil po splošni sodbli v Italijo.

Železničarji pripovedujejo, da so v minulem tednu opazili, da prihajajo v razne kraje na Zgornjem Štajerskem nenavadno številne pošiljke, ki so bile deklarirane kot sadje ali kot manufakturno blago in naslovljene na zasebnike. Sedaj se je izkazalo, da je bilo v teh pošilkah orožje in municija, namenjena heimwehrovskim oddelkom v posameznih krajih v zvezi s pripravami za prevrat. Ugotovljeno je tudi toliko, da to orožje in ta municija ne izvirata iz avstrijskih zalog, marveč, da je bilo vtihotapljeno iz neke sosedne države na jugozapadu.

Vlada je snoči izdala proglas, v katerem ostro obsoja to početje neodgovornih elementov in z zadovoljstvom naglašja, da se je tem ljudem pridružil le neznamen del avstrijskega prebivalstva, dočim obsoja vsa ostala javnost najodločneje to zločinsko igranjanje z usodo naroda in države, ki bi lahko rodilo usodne posledice. Vlada izjavlja, da hoče uporabiti vsa sredstva, ki so ji na razpolago, da vsak nadaljnji poizkus v kali zaduši ter da bo vse krivce pozvala na odgovor.

V treh avstrijskih krogih je vzbudila akcija Heimwehra največje vznemirjenje. Splošno se je izražalo bojazan, da bo imela včerajšnja heimwehrovska revolucija za Avstrijo silno neugodne posledice. Iz Zeneve poročajo, da so bila tam že ustavljena pogajanja za novo posojilo Avstriji in da se je položaj v Zenevi izpremenil zelo neugodno za Avstrijo. Zato bosta zvezni kancelar dr. Buresch in finančni minister dr. Redlich še danes z letalom odpotovala v Zenevo, da tam pojasnita včerajšnje dogodke in stališče avstrijske vlade.

Dunaj, 14. septembra. Zaradi včerajšnjih dogodkov je danes finančni minister dr. Redlich z letalom odpotoval v Zenevo, da tam pojasni položaj in stališče avstrijske vlade.

Pohod proti Gradcu

Gradec, 14. septembra. V Gradcu se je včeraj šele v poznih popoldanskih urah zvedelo za dogodke na Zgornjem Štajerskem. Med tem so že začele prihajati tudi vesti, da korakalo heimwehrovski oddelki proti Gradcu in da so zasedli tudi že važnejše dohode. Vojaštvo je bilo takoj alarmirano ter so se začela pozajanja, po katerih so se heimwehrovci ob 10. zvečer brez borbe udali in umaknili. Nainevarnejši je bil položaj v Voitsbergu, kjer je bilo koncentriranih 2400 moč heimwehrovskih oddelkov, ki so hoteli korakati proti Gradcu in dalje proti juži. Ker na se je med tem pokret na Zgornjem Štajerskem zlozil, je vodstvo Heimwehra izdalo nalog, naj se tudi ti oddelki umaknejo in razidejo.

Dr. Pfrimer odstopil

Gradec, 14. septembra. V poznih večernih urah je izdalo vodstvo Heimwehra proklamacijo, v kateri povdarja, da je smatralo zaradi bednega položaja kmeta in najširših slojev naroda za potrebno, podvzeti v zadnjem trenutku akcijo za rešitev naroda in države pred

zažujenjem inozemstva. Glede na nastali položaj se je vodstvo odločilo, da noče brez potrebe prelivati krvi in je zaradi tega nadaljno akcijo ustavilo. Vsi oddelki naj se vrnejo v svoje občine. Proklamacija se končuje z zahvalo vsem voditeljem in članom za njihove žrtve in za izkazano zvestobo. Končno sporoča dr. Pfrimer in načelnik heimwehrovskega štaba inž. Rauter odločila vojni mesti.

Aretacija voditeljev Heimwehra

Dunaj, 14. septembra. V teku včerajšnjega dne so bili aretirani skoro vsi glavni voditelji Heimwehra. Med aretiranci so inž. Rauter, grof Koret, grof Lamberg ter mnogi drugi, dočim je dr. Pfrimer pobežnil.

Suspendiranje heimwehrovskih uradnikov

Dunaj, 14. septembra. Vlada je danes izdala odlok, po katerem se morajo vsi državni, deželni in ostali samoupravni uradniki, ki so kakorkoli sodelovali pri včerajšnjem prevratu Heimwehra, takoj suspendirati in proti njim uvesti kazensko postopanje.

Nemški tisk obsoja avstrijske dogodke

Berlin, 14. septembra. Berlinski tisk obžaluje dogodke v Avstriji ter jih označuje za pogubno nacionalistično pustolovščino. Z zadovoljstvom povdarjajo vsi listi, da je bil pokret tako naglo zaključen. Komunikacije, ki ga je izdala avstrijsko poslaništvo v Berlinu,

pravi, da je Pfrimerjeva bedasti prevratni poizkus že v kali zatrt in da je s tem smatrati vso akcijo za likvidirano.

Mnenje francoskega in angleškega tiska

Pariz, 14. septembra. Pariški tisk se obširno bavi z včerajšnjimi dogodki v Avstriji ter izraža svoje zadovoljstvo nad dejstvom, da je bila heimwehrovska revolucija tako naglo zatrta. »Petit Parisien« piše, da je dogodka treba obžalovati, da pa so nov dokaz, da je avstrijsko prebivalstvo v svojem jedru trezno in zdravo, ker odklanja državljansko vojno. Dogodki pa kažejo tudi na vznemirljivo bedo, v kateri se nahaja Avstrija, čeprav se ne da tajiti, da bodo položaj Avstrije le še poslabšali. Socialistični »Populaire« povdarja, da je s tem fašistični pokret v Avstriji definitivno zatrt, kljub temu pa bo avstrijsko socialistično delavstvo ostalo še nadalje budno na straži.

London, 14. septembra. Angleški listi šele v jutranjih izdajah objavljajo poročila o heimwehrovskem prevratnem poizkusu. Le »Daily Telegraph« komentira dogodek v uvodniku in povdarja, da je to velik dokaz nezdravih razmer, ki vladajo v Avstriji in vsej srednji Evropi. Povod za prevrat je iskati samo v nezadovoljstvu, ki je moralo slediti gospodarskim potonom zadnje dobe in neuspehu carinske unije, jasno pa je, da je heimwehrovska prevrat avstrijski republiki silno škodoval. Po raznih vtisih, ki so ga napravile v inozemstvu vesti o včerajšnjih dogodkih na Štajerskem, ublažuje samo dejstvo, da je bil pokret tako naglo zatrt.

Železniška katastrofa na Madžarskem

Komunistični atentat na ekspresni vlak — Eksplozija peklenskega stroja na viaduktu je vrgla pol vlaka v 100 metrov globok prepad — Mnogo potnikov ubitih

Budimpešta, 14. septembra. V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen strahovit atentat na brzovlak, ki vozi na progi Budimpešta-Dunaj. Vlak je odpeljal okrog 2. ponoči iz Budimpešte. V trenutku, ko je vozil preko železniškega viadukta, nedaleč od postaje Torbagy, kakih 30 km od Budimpešte, je nastala eksplozija. Vlak je bil baš sredi dolgega viadukta, ko je most med silnim treskom zletel v zrak. Lokomotivo, poštini voz in pet spalnih vozov je vrglo najprej v zrak, nato pa so se zrušili v globoko 100 m. Od ostalih šestih vagonov so trije obviseli nad prepadom, zadnji trije pa so skočili s tira. V vlaku je bilo okrog 120 potnikov, večinoma iz Carigrada, Beograda, Aten in Sofije, ki so potovali v Nemčijo in Francijo. Od vagonov so ostale samo razvaline. Daleč na okrog so raztreseni drobci vagonov in železnih konstrukcij mostu, ki jih je ob eksploziji razneslo. Točno število smrtnih žrtev doslej še vedno ni znano, ker še niso mogli razkopati razvalin. Zaradi globočine je dostop do razvalin zelo težak in reševalna dela le počasi napredujejo.

Doslej so potegnili izpod razvalin 22 mrtvih in nad 40 hudo ranjenih, veliko potnikov pa še vedno pogrešajo in so najbrže še pod razvalinami. Kmalu bi bilo prišlo tudi še do druge katastrofe. Kakor je ugotovila preiskava, je bil podminiran tudi sporedni viadukt, po katerem bi imel skoro ob istem času pripeljati v nasprotni smeri drugi brzovlak. K sreči so vlak na zadnji postaji še v zadnjem trenutku ustavili in nato odstranili peklenski stroj, ki je bil položen tudi na ta viadukt.

Ker so našli na licu mesta listek, v katerem groze doslej še neznani atentatorji, da bodo s takimi atentati na vlake nadaljevali, je vlada mobilizirala vse čete, orožništvo in policijo ter odredila, naj se strogo zastražijo vsi železniški objekti, kolodvorji, proge, mostovi, stražnice itd. po vsej državi. Promet se vrši pod najstrožjo kontrolo. Po splošni sodbli gre za delo komunistov, ki skušajo splošno krizo izkoristiti za svoje politične namene in s takimi atentati izzvati med prebivalstvom še večje razburjenje.

Blejski šahovski turnir

Dr. Vidmar — Aljehin remis

Bled, 14. septembra. Danes se je pričelo XVII. kolo blejskega šahovskega turnirja. Dr. Vidmar je igral proti Aljehinu. Vidmar je otvoril z damskim gambitom, Aljehin se je branil ortodoksno. Po obojestranski zelo korektni igri je bila partija že dopoldne po 20. potezi remis. Flohr je igral proti Spielmannu in otvoril z ortodoksno damskim gambitom. Opoldne je stal nekoliko boljše, vendar se je Spielmann dobro branil. Pire je proti Bogoljubovu otvoril z damskim gambitom, Bogoljubov se je branil z indsko obrambo. Obojestransko je precej enaka pozicija. Niemciwič je proti

Kashdanu izbral igro štirih konj, Kashdan pa je v boljši poziciji, ker ima prednost dveh lovcev. Colle je proti Maroczyju otvoril z damskim gambitom. Maroczy se je branil z rusko obrambo in dobil kmata, partija pa bo najbrže remis. Dr. Astaloš je otvoril proti Kostiću s kraljevim kmetom, Kostić se je branil z Niemciwičovo obrambo. Z izvrstno pozicijsko igro je Astaloš pridobil pozicijsko prednost in ima upanje na zmago. Tartakower je proti Stoltzu igral špansko igro. Stoltz je igral zastarelo obrambo in je v težkem položaju.

Anglija priporila Schneiderjev pokal

V tekmi za Schneiderjev pokal je zmagala Anglija v tretji in je zato postal za vedno njena last — Nov letalski brzinski rekord, 621 km na uro

London, 14. septembra. AA. Anglija je včeraj v tretji zaporedoma zmagala v tekmi za Schneiderjev pokal. Tako obdržal pokal za vedno. Od leta 1913. se je vršila tekma za Schneiderjev pokal 11krat. Na včerajšnji tekmi je letel z letalom tipa »Vickers Supermarine Rollsroyce S. 6 B.« letalski poročnik Boothman. Zboljšal je prejšnji svetovni hitrostni rekord za približno 12 milj na uro. Po nekaterih poizkusnih poletih je Boothman startal ob 1.10 popoldne. Preletel je progo 7krat v 38 minutah in 22 sekundah s povprečno hitrostjo 340.8 milj na uro. Pri zadnji tekmi za Schneiderjev pokal je dosegel letalski poletnik Waghorn hitrost 328.63 milj na uro.

London, 14. septembra. AA. Letalski poročnik Stanforth je postavil včeraj nov svetovni hitrostni rekord. Ker je bila tekma zaradi slabega vremena odložena, je letel sam nad Solentom z vodnim letalom »Vickers Supermarine Rollsroyce«, kije bilo določeno za mednarodno letalsko tekmo, in zboljšal na 3 km dolgi proti letošnji svetovni letalski rekord letalskega poletnika Orlebarja. Stanforth je dosegel hitrost 386.6 milj ali 621.3 km na uro. Prejšnji svetovni hitrostni rekord je znašal 357.7 milj na uro. Stanforthov hitrostni rekord mora še potrditi letalska mednarodna zveza.

Žrtve viharja in neurja

Na Tisi je vihar prevrnil čoln, pri čimer je utonilo 12 ljudi — Pri Vel. Bečkereku pa je vihar prevrnil potniški vlak, vendar človeških žrtev ni bilo

Stari Bečej, 14. septembra. p. Na Tisi se je pripetila včeraj huda nesreča. Zaradi viharja je naseljen potniški parnik »Stari Bečej«. Potnike so spravili v rešilne čolne in jih skušali prepeljati na obalo. Zaradi valovanja pa se je en čoln prevrnil ter je utonilo 12 oseb. Doslej so potegnili iz vode 10 trupel.

Istčasno je vihar na progi med Velikim Bečkerekom in Klarijo prevrnil potniški vlak, ki je ob 11.22 odšel iz Klarije. Prevratilo je lokomotivo in več vagonov, dočim je

nekaj vagonov skočilo s tira. Med potniki je nastala seveda velika panika, vendar pa k sreči ni bil nihče hujše ranjen. Na mesto nesreče je bil odposlan takoj pomožni vlak, kakor tudi oddelki policije za vzdrževanje reda.

V Novem Bečuju je silen vihar prevrnil stolp pravoslavne cerkve, vendar pa o človeških žrtvah ne poročajo. Po došlih vesteh je razsajalo silno neurje po vsej Vojvodini in tudi v okolici Beograda ter je povzročilo ogromno škodo.

Roparski napad na Dunajski cesti

Davi sta dva neznanca, ki sta se izdajala za detektiva, oropala v bližini Brinja pleskarskega pomočnika, ki se je vračal domov v Gameljne

Ljubljana, 14. septembra. Davi je bil na Ljubljanskem polju izvršen izredno drzen roparski napad. Okrog 1. se je vračal pleskarski pomočnik France Pečnik, stanujoč v Srednjih Gameljih, s kolesom proti domu. Ker ni imel luči, je hodil peš in je kolo vodil z roko. Na Dunajski cesti, v bližini Brinja, približno 50 korakov od vojaškega železniškega tira, sta se mu približala dva moška, ko se je za hip ustavil. Izdala sta se za detektiva in ga začela izpraševati, odkod je, kaj dela in kam gre. Pojasnil jima je, da se pelje domov, kar pa jima ni bilo všeč. Zahtevala sta, naj se legitimira in sta vsega preiskala. Starejši je bil namreč v skrbnih, že morda nima s seboj samokresca.

Med preiskavo sta mu vzela listino iz hlačnega žepa, v kateri je imel 1.120 Din, in dežni plašč. Nato sta zahtevala, naj gre z njima na stražnico v Šiško, zavila sta pa na neko stranako pot proti Vodovodni cesti.

Pečniku se je zdelo to sumljivo in se jima je uprl. Videč, da zlepa ne bo šlo, je mlajši potegnil iz žepa nož, vendar pa Pečniku ni grozil. Kljub temu se je Pečnik tako prestrašil, da je začel kričati na pomoč. V tem hipu ga je starejši zagrabil za vrat in mu zagrozil: »Te zadavim, če ne molčiš!« Nato sta vrgla Pečnikova dežni plašč proč in zbežala proti kamniški progi.

Pečnik se napadalec ne more točno spominjati, ker je bilo zelo temno. Ko sta ga ustavila, sta mu z močno baterijo posvetila v obraz, tako da je bil zaslepljen in ju ni mogel videti v obraz. Eden izmed napadalec je bil okrog 25 let star, srednje postave, oblečen je bil v rjavo obleko, na glavi je imel klubok. Drugi je bil majhne postave, star okrog 20 let in je imel sivo obleko. Po izgovorjavi sodeča sta bila Gorjanci.

Policija, ki je bila davi obveščena o drznem roparskem napadu, je uvedla obširno preiskavo.

Žrtve orkana v Hondurasu

London, 14. septembra. Najnovejše uradne vesti iz Belize v angleškem Hondurasu javljajo, da je zahtevala katastrofa 1200 smrtnih žrtev. To število pa še ni končno, ker je pod razvalinami še mnogo žrtev in se bo verjetno še zelo povečalo.

Epilog atentata na kralja Zogua

Dunaj, 12. sept. s. Kakor javljajo iz Tirane, je kralj Zogu ustavil kazensko postopanje v Albaniji proti ošabam, ki so osumljene sokrivde pri atentatu pred dunajsko opero ter je ob jubileju svečanosti nastopa prestola odredil njihovo takojšnjo izpustitev na svobodo. V Albaniji je bilo zaradi suma sokrivde pri atentatu aretiranih 6 oseb.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Pridejo! Pridejo!
Don Juani garnizije!

Nezgoda italijanskega kralja

Benetke, 14. septembra. AA. Ko se je včeraj italijanski kralj v spremstvu beneškega župana in prefekta vozil z motornim čolnom po glavnem kanalu, je čoln zaradi visokega morja zadel ob obok mostu. Pri tem so se razbila steklena okna motornega čolna. Beneški župan je bil lažje ranjen, kralj pa je ostal nepoškodovan in je po kratkem postanku nadaljeval pot v doževu palačo. Popoldne je kralj otvoril mednarodni kongres za plovbo.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 228.337 — 2290.21, Bruselj 787.36 — 789.72, Curih 1104.15 — 1107.45, Dunaj 795.86 — 798.26, London 275.12 — 275.94, Newyork 5651.81 — 5668.81, Pariz 221.88 — 222.54, Praga 167.66 — 168.16, Trst 296.01 — 296.91.

INOZEMSKA BORZA.

Curih. Beograd 9.04 1/2, Pariz 20.09 1/2, London 24.91 1/2, Newyork 512.75, Bruselj 71.30, Milan 26.81, Madrid 46.25, Amsterdam 206.80, Berlin 120.45, Dunaj 72.05, Sofija 3.71 1/2, Praga 15.18 1/2, Varšava 57.45, Bukarešta 3.06.

Edina slovenska tedenska revija
»Zivljenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Stavbno gibanje v Ljubljani

Najživahnije je ob Vilharjevi cesti — Nove hiše in vile

Ljubljana, 14. septembra.

Zidanje nove carinarne je v polnem razmahu in tudi na drugih stavbiših hite graditi.

Najživahnije stavbno gibanje je vsekakor ob novi Vilharjevi cesti. Zidati so pričeli sredi junija. Doselej so sezidali in do malega tudi spravili pod streho visokoprtilične, enonadstropne hiše, kjer bodo stanovali carinski nameštenci. Ta poslopja bodo omestili prihodnji pomlad. Letos bodo izgovorili samo kletne prostore. Južno od ceste bo carinsko skladišče. Zidati so ga začeli pred tremi tedni. Doselej so postavili celo vrsto železobetonskih stebrov, na katerih bo slonelo ostrešje. Skladišče bo dolgo 130 metrov. Vanj bo napeljan železniški tir. Ob novem skladišču bodo napravili rampo za nakladanje in razkladanje carinskih pošilk. Kakor poročajo, bo skladišče jako praktično urejeno. Zagreb ima večjo in lepšo carinarnico, nima pa praktičnega skladišča. Konec skladišča je poglajno iz gramoznih tal betonsko temeljno zidovje za trinadstropno uradno poslopje. V tleh voda prostori suhi ter dobro porabni. V zgornjih prostorih pa uradi, ki bodo moderno opremljeni in urejeni. Sobe bodo svetle, skozi velika okna bo prihajala vsa dnevna svetloba, da ne bo treba pri belem dnevu prižigati svetilk kakor se to godi v sedanjih carinarnici pri glavnem kolodvoru. Carinski urad bo povsem gotov šele prihodnje leto. Zidanje ima v rokah Stavbna družba.

Na Dunajski cesti je sezidano, ometano in pobeljeno prtilično Jurmanovo poslopje, v katerem so štirje trgovinski lokali. Zada za tem poslopijem silijo iz tal betonski temelji za dvonadstropno stanovanjsko hišo. Svetla, suha in zdrava stanovanja bodo v visokem prtiliču ter v prvem in drugem nadstropju. Poslopje bo imelo ravno streho, suhi kletni prostori bodo dobro služili svojemu namenu. Zidanje vodi stavbno podjetje Anton Mavrič. Jurmanu je bilo podeljeno stavbno dovoljenje za zidanje prtiličnega poslopja ob Dunajski cesti pod pogojem, da odstopi brez-

plačno mestni občini za regulacijo Dunajske ceste potrebni svet in proti položeni kavčiji v znesku 100.000 Din za obvezo, da zapade ta kavčija v korist mestne občine, če v treh letih ne zgradi na Dunajski cesti v novi regulaciji črti trinadstropne hiše.

Na vogalu Reeljeve ceste in Slomškove ulice so začeli 10. t. m. kopati svet za trinadstropno hišo Josipa Ivanca. V prtiliču bodo trgovinski prostori, v prvem in drugem nadstropju pa lepa moderna stanovanja. Zidanje je prevzela Stavbna družba, ki se bo tako poizkusila z delom, da bo poslopje letos vsaj v grobem sezidano in spravljeno pod streho, če bo ugodno jeensko vreme. Kadar bo dozidana Ivančeva hiša, izgine zadnja vrzel na zapadni strani lepe Reeljeve ceste. Na vzhodni strani pa ostane še nekaj praznega sveta, kjer bodo v doglednem času zrasle lepe hiše in vile.

V Lavričevi ulici, ki veže Bežigrad in Suvoborsko ulico, si zgradi hišo mestni uslužbenec Anton Koman. Betonsko temeljno zidovje je gotovo in je v delu visokoprtilični. V tleh bodo drvarnica, pralnica in kopalnica, v visokem prtiliču in prvem nadstropju pa svetla, moderna stanovanja. Ker stoji hiša na gramoznih tleh, bo tudi nizkoprtlilično stanovanje suho zlasti se zato, ker je temeljni betonski zid prevlečen s smolo. Zidarska dela vodi mestni stavbenik Emil Tomažič. Stanovanja bodo letos gotova in se stranke vselijo.

V Janševi ulici blizu kamniške proge kopljejo delavci svet za temeljno zidovje visokoprtilični enonadstropni vili lesnega trgovca Jožeta Prelesnika. V tleh bo skladišče in drugi gospodarski lokali v visokem prtiliču in prvem nadstropju pa udobna in zdrava stanovanja z obilnim soncem in svetlobo. Vila bo imela ravno streho, torej brez podstrešnih stanovanj. Zidanje je prevzel zidarski mojster Anton Mavrič. Vila bo vsekakor še pred zimo gotova in porabna ter se stranke vselijo. Prelesnikova domačija bo letos tretja nova stavba v Janševi ulici, kar priča, da v Šiški pridno zidajo.

Tihotapstvo pokvarjenega mesa

Zaplenili so ga 110 kg — Zanimiv rezultat preiskave dohodarstvenega urada

Ljubljana, 14. septembra.

Nedeljsko jutro je obširno poročalo, da je v soboto še pred zoro nadzornik ljubljanskega mestnega dohodarstvenega urada g. Fortič zalotil nekega ljubljanskega mesarja, ki je pripeljal na Vodnikov trg in spravil v svojo stojnico 110 kg vtihotapljene mesa.

V stojnici je nadzornik Fortič tik pri vratih našel na mizi v rjuho zavito slanino in sveže prešičje meso, ki je bilo na prvi pogled videti užitno. Zraven svinjine sta bili pa dve stegnji govedine, ki sta že po vonju izdajali, da sta nevjstni, in da meso izvira od sili zaklane ali pa morda celo od poginule živine.

Nadzornik Fortič je nevjstno meso zaplenil in dal odpeljati na klavnico, kjer je živinozdravnik g. dr. Kunc ugotovil, da je meso popolnoma nevjstno, ker je bilo že čisto rumeno, loj pa je tudi že črnel.

Mesar in njegov pomočnik sta priznala, da sta že večkrat tihotapila meso v mesto. Dognano je tudi, da je mesar Y. zaklal prasička doma, kravo je pa že zaklano kupil neke blizu Ljubljane. V petek je namreč kupil dve kravi, od katerih pa je eno zavrnil državni veterinar na Viču. Mesar se za to ni zmenil in je šel po kravo ponoči, ko je bila že zaklana, proti jutru je pa nevjstno kravje meso vtihotapil v Ljubljano. Mesar bo seveda najstrožje kaznovan.

Kar se tržnega nadzorstva tiče, pravi, da je pri tej aferi, ki je v vsej Ljubljani vzbudila mnogo upravičenega ogorčenja, najbolj čudno, kako je bilo mogoče voz z vprežno živino in s pokvarjenim ter nevjstnim mesom spraviti mimo mitnice v mesto. Kar se tržnega nadzorstva tiče, je seveda popolnoma gotovo, da bi bilo meso zaplenilo, če bi ga bilo našlo, a mestno tržno nadzorstvo začne poslovanje vsako jutro šele ob 6., to meso je pa nadzornik g. Fortič prestregel že okrog 5.

Znano je, da mora biti vse meso, ki se v Ljubljani prodaja in rabi, prej na klavnicni pregledano, ono meso, ki pride od zunaj v mesto, pa mora pripeljati v mesto lastnik le, če se na mitnici izkaže s certifikacijo, da je meso pregledal državni veterinar. Če lastnik mesa nima tega certifikata, mora biti meso v vsakem primeru pregledano na mestni klavnicni. Mestna klavnicna z žigom ugotovi vsak kos mesa da je ogledan in tržno nadzorstvo šele na podlagi tega žiga ter lastnega ogleda dovoli prodajo. Ker vse meso vsak dan že zgodaj jutraj pregleda tržno nadzorstvo in dovoli prodajo le popolnoma dobrega mesa, zato ni mogoče razpečevati mesa, ki bi bilo slabo, pokvarjeno nevjstno ali pa celo škodljivo.

PREISKAVA MESTNEGA DOHODARSTVENEGA URADA.

Mestni dohodarstveni urad je uvedel takoj preiskavo, ki je še v teku in zato še ni dognana resnica. V aferi zaplenjen mesar je bil zaslišan in je izpovedal prav pikantne podrobnosti o manipulacijah pri naših slavnih kranjskih klobasah. Predno pa njegovo izjavo smatramo za čisto zlato, moramo seveda čuti še drugi zvon, ker je izjava obojenega mesarja pač le zagovor. Pri zaslišanju je namreč mesar na vprašanje nadzornika g. Fortiča dobesedno izpovedal in svojo izpoved tudi podpisal:

— Za koga so bila namenjena goveja stegna?

— Za mesarja X.

— Kdaj je X. naročil to meso?

— Zanj sem imel tako meso vedno pripravljeno!

Nadzornik je sestavil zapisnik in bo v tej zadevi seveda zaslišan tudi mesar X. Na vprašanje, kdaj in kako je tihotapil meso mimo mitnice, je mesar izjavil, da je šel v soboto okrog 5. jutraj mimo mitnice, pa ni bilo nikogar tam, zato je mirno korakajoč z vozom peljal naprej. Njegov izgovor pa ni verjeten, ker je priznal, da je že večkrat tihotapil meso in vse kaže, da je bilo meso najbrž vtihotapljeno po kaki stranski in zakotni poti v mesto. Za vsak primer je pa mestni dohodarstveni urad uvedel preiskavo tudi na mitnici na Tržaški cesti, da dožene, če je bil morda res kateri izmed mitničarjev, oziroma dohodarstvenih kontrolnih organov, malomaren v službi ali pa morda celo v sporazumu z mesarjem. Mestni dohodarstveni urad je po zakonu o mesu zavezo prijavil veterinarski oblasti in državnemu tožilstvu v Ljubljani, a kar se tiče trošarin- ske kazni, bo izrečena obsodba v nekaj dneh. Resnica se bo pokazala seveda šele tedaj, ko bo zaslišan tudi mesar X. oboje mestnega dohodarstvenega urada in druge priče.

Treba je ugotoviti, da tržno nadzorstvo vsako jutro že ob 6. jutraj pregleda vse meso na trgu z vso vestnostjo in natančnostjo. Vsak kosček mesa namreč, ki pride na trg, mora biti prej pregledan v mestni klavnicni, kjer dobi vsak popolnoma dober kos mesa tudi svoj žig. Ono meso, ki pride v mesto od zunaj, pa morajo pregledati državni veterinarji na deželi in izdati o užitnosti mesa certifikat, ki brez njega meso ne more v mesto po dovoljenem potu. Tihotapstvo seveda pa tudi kljub najstrožji kontroli še ni izumrlo. Vse meso torej, ki pride na trg, je že enkrat pregledano, pa vendar ga pregleda še tržno nadzorstvo, ki z vso strogostjo skrbi za zdravje meščanov.

V soboto je bilo meso zaplenjeno že ob 5. jutraj, torej še predno prične uradovati tržno nadzorstvo.

KAJ PRAVI TRŽNO NADZORSTVO

Za vsak slučaj smo se o tej zadevi informirali pri mestnem dohodarstvenem uradu in pri tržnem nadzorstvu. Mestni dohodarstveni urad nam je dal točne podatke o preiskavi, ki pa še ni zaključena, a mestno tržno nadzorstvo nam je v zadnjem hipu javilo naslednjo tolažilno vest:

V afero zaplenjen mesar je v resnici zaklal kravo in državni veterinar je meso spoznal, da ni sposobno za prodajo, pač pa za užitno za domačo rabo. Vse to meso je davi našla uradna komisija na Viču pri lastniku nasoljeno. V Ljubljani zaplenjeno meso je bilo na klavnicni najnatančneje pregledano in ugotovljeno, da je meso zdravo in užitno ter da je bilo le zato zaplenjeno, ker so organi dohodarstvenega urada prezrli kontrolni žig o ogledu mesa. Meso ni bilo smrdljivo in tudi ni bilo vtihotapljeno v Ljubljano, temveč je bilo v naglici zaplenjeno zdravo in na klavnicni že pregledano meso.

Tako torej mestno tržno nadzorstvo, čudno se nam pa zdi, da klavnicna ne demantira konstatacije smrdljivega mesa in tudi dohodarstveni urad ne prekliča danih informacij.

Škupščina CMD

V Laškem je bila včeraj ob priliki 40-letnice obstoja podružnice CMD, 42. redna velika skupščina CMD, ki je potekla izredno svečano in v najlepšem redu. Delegate, ki jih je zlasti mnogo prišlo od naše ogrožene meje, je pozdravil na postaji predsednik podružnice g. Ivan Cetina, pričakoval so jih pa šolska mladina, Sokoli v kroju in ogromna množica naroda. Pod slavalokom je prvomestnika CMD, univ. prof. g. dr. Rado Kušja pozdravila mala Sokolika Brinarjeva, na to so pe delegati odšli v radioterminalno kopališče, kjer je bila najprej zaupna seja, nato pa v veliki dvorani kopališča občni zbor, ki ga je otvoril prvomestnik dr. Rado Kušja.

Prvomestnik je pozdravil podbana dr. Pirkmajerja, zastopnika Ljubljane in zastopnika občine, domačih uradov, korporacij in društev ter konstatiral, da je v minulnem letu delovalo 88 podružnic, to je 5 več, kakor v letu 1929. Ko so zborovalci počastili spomin umrlih članov, zlasti pa spomin pokojnega prvomestnika Aleksandra Hudovernika, so skupščino pozdravili župan g. dr. Roš, podban dr. Pirkmajer, brat Smertnik v imenu Sokola, g. Likozar v imenu Ljubljane, prof. g. dr. Rožič v imenu kluba koroških Slovencev in šolski nadzornik g. Potočnik v imenu vzgojiteljev.

Skupščine je bila poslana vdanostna brzojavka Nj. Vel in prvomestnik je prečital tudi brzojavne pozdrave, ki so jih poslali ministar za gradbe g. dr. Albert Kramer, ljubljanski župan dr. Dinko Puc in več podružnic. V imenu akademika mladine je govoril g. Ivo Brnčič, za srednješolsko mladino je pa izpregovoril g. Tugomer Prekoršek.

Po obširnih poročilih tajnika g. inž. Janka Mačkovića in blaginjaka so bili v družbeno vodstvo izvoljeni naslednji člani: gg. dr. Ernest Dereani, ing. Janko Mačkovišek, Ivan Prekoršek, Miro Senekovič in Franc Jamšek. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. dr. Vladimir Ravnhirn, Matija Rode, Albert Sič, Martin Majcen in Evgen Lovšin, v razsodišče pa Matija Marinček, Franc Pahernik, dr. Fran Tekavčič, dr. Janko Tekavčič, dr. Janko Zirovnik in dr. Lašič. Po volitvah je bil soglasno sprejet proračun za leto 1931, nakar je bila po daljši debati o slučajnostih zaključena lepo uspeša skupščina.

Pridejo! Pridejo!
Don Juan garnizije!

Dogodki in kronika

Ljubljana, 14. septembra.

Po sobotnem neprestanem deževju je bila včeraj nedelja prijetna vremenska izprememba. Dopoldne je bilo sicer nekoliko hladno, popoldne se je pa nebo lepo zvedrilo. Ker je v soboto deževalo, so ljubljanci povečini ostali doma in zato je bila dopoldanska promena neobičajno živahna. Popoldne so se pa številne množice zgrnile na Kongresnem trgu, kjer se je vršila tombola šišenskega Sokola.

Ob pol 11. dopoldne se je vršila v cerkvi sv. Franciška v Šiški zadušnica za nesrečne štiri žrtve bazoviške tragedije.

Marušiča, Bidovca, Valenčiča in Miloša. Cerkev je bila natlačena občinstva, zlasti primorskih rojakov. Pred mašo je imel lepo pridigo, v kateri je orisal tipljenje našega naroda, župnik g. Dokotič iz Radomlja. Po maši zadušnici je večina udeležencev v tihih sprevodu odšla v mesto in nato po glavnih ulicah pred univerzo, kjer so vsi ostali pred okrašenim spominsko ploščo, ob kateri so gorele štiri svečke. Zbrana množica je trikrat vzkliknila »Slava« in se je nato mirno razšla.

Sokol v Šiški si gradi lasten dom in da bo stavba čimprej pod streho, je priredil večerj

na Kongresnem trgu tombolo, ki je lepo uspela. Na tomboli je bilo zbranih več tisoč ljudi. Sreča je bila seveda mila samo redkim. Prvo darilo je dobil Joško Mihele, trgovski pomočnik Nabavljalne zadruge državnih železnic, drugo Branimir Dražič, dijak 3. razreda državne gimnazije, tretjo France Cerkenič, mizarški pomočnik, četrti Martin Veldin, stavbni delavec z Rudnika, peto Vinko Breskvar, dijak 3. razreda realne gimnazije, šestto darilo sta si pa delila dijakinja Štefka Zrimčeva in Ivan Rozman.

Včerajšnja nedelja je bila izredno mirna. Policija ni intervenirala v nobenem primeru, pa tudi reševalna postaja je samo enkrat stopila v akcijo. Pripetila se je samo ena nesreča.

In sicer ob zaključku tombole na Kongresnem trgu. Ko so po končani tomboli nakladali pohištvo na voz, da ga odpeljejo na dom srečnega dobitnika, se je kos pohištva zvrnil na šletnega dijaka Borisa Šego. Deček je dobil hude poškodbe na glavi in si nekoliko pretresel možgane. Z reševalnim avtom so ga prepeljali v bolnico.

V neki gostilni v Zgornji Šiški je nastal včeraj popoldne med vinskimi bratci prepet, pri katerem sta jo skupila 34-letni delavec Jože Praznik in 27-letni delavec Fr. Humelj. Oba sta jo dobila s steklenico po glavi in so ju morali prepeljati v bolnico. Tam sta bila obvezana in Praznik je bolnišnic že zapustil.

Breznik Ivan, brezposelni krojaški pomočnik iz Dravclj, se je mudil včeraj v Ljubljani. V Vegovi ulici mu je neki otrok menda nehoti z okna nek hiše vrgel na glavo kos železa in ga nekoliko ranil. Tudi Breznik je moral v bolnico.

Zetov pretepečev je postal tudi 41letni sluga France Lukovič, stanujoč med Hmeljnji na Selu je bil včeraj v neki gostilni prepet. Lukovič je hotel pretepečev pominiti, pa ga je nekdo oplazil po glavi. Lukovič je moral v bolnico.

Mesarski pomočnik Danijel Janežič, zaposlen pri mesarju Slamiču, je se včeraj peljal po Gosposvetski cesti, blizu mitnice ee je pa zaletel v nekoga pasanta in padel s koleca. Priletel je na glavo in se precej poškodoval.

Danes je bila na policiji zopet prijavljena cela vrsta raznih tatvin. Tako je prijavil France Brezovnik iz Zagreba, da mu je bila v neki gostilni ukradena potniška aktovka z raznimi legitimacijami, slikami, potniškimi vzorci in drugimi stvarmi. — Delavcu Jancau Čibeju, stanujočemu na Vodovodni cesti 55, je nekdo v noči od 10. na 11. t. m. iz shrambe za orodje odnesel kovčeg z razno obleko v vrednosti 1.000 Din. — Zidar-skemu pomočniku Filipu Koželju, je bilo 12. t. m. na Vodovodni cesti ukradeno 1.000 Din vredno kolo s tvorniško številko 322.431. — Krznarju Josipu Dolencu je nekdo snoči z avtomobila pred neko gostilno ukradel rjavo odejo in dobro ohranjen pralni plašč v skupni vrednosti 750 Dn. — Ob gramozni jami na Vodovodni cesti je našel včeraj g. Avgust Bajželj v ajdi skrito damsko kolo in ga izročil policijski stražnici II. Kolo je bilo ukradeno 3. t. m. izpred gršča SK Itrije, odpeljala ga je neka Marija Huter. Čez dan so se z njim vozili otroci, ponoči so ga pa skrivali v ajdo. Lastnica naj se javi na policiji.

VABIMO VAS,
oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Nudimo olajšana plačila.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Važno opozorilo zbornice za TOI

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja trdke, ki si žele izposlovati za blago, ki je oproščeno carine in ni namenjeno za preprodajo, da morajo v prošnji za izdajo zborničnega potrdila, katero potrebujejo v ta namen pri carinarnici, navesti za vsako pošiljko posebej blago, katero žele uvoziti po vrsti in množini. Obenem morajo izjaviti, da dotično blago potrebujejo res samo za lastne industrijske namene in ne za preprodajo, pri strovinah in polizdelkih pa navesti, za katere izdelke jih nameravajo porabiti. Ako žele, da se jim za uvoz sirovin, ki jih stalno in sukcesivno uvažajo, izda generalno potrdilo z veljavnostjo za dobo šestih mesecev v zmislu odloka ministrstva financ, oddelek za davke št. 27.667 z dne 16. junija 1931, naj v svoji prošnji tudi točno navedejo po vrstah in količinah vse sirovine in polizdelke, ki jih bodo predvidoma rabile in uvažile v dobi prihodnjih šestih mesecev, kot to predpisuje dotični razpis. Prošnje za izdajo generalnih potrdil morajo priložiti opremiti s štampilko in podpisom trdke, ki želi doseči olajšave.

Nadalje opozarja zbornica na to, da izdaja potrdila v svrhu čarine prostega uvoza ločeno od potrdil za oprostitev od skupnega davka na poslovni promet. Združeno potrdilo izda zbornica le, ako trdka to izrecno želi in ako v svojem dopisu izjavi, da potrebuje dotično blago za lastne industrijske svrhe, ne pa za preprodajo. Potrdila za carine prosti uvoz je treba razlikovati od potrdil v svrhu oprostitve skupnega davka. Pri potrdilih za carine prost uvoz potrdi zbornica le obstoj trdke, ki želi uvažati dotično blago in predmet, s katerim se dotična trdka bavi, dočim potrdi na potrdilih za davka prosti uvoz tudi, da potrebuje trdka uvoženo blago za industrijske namene.

Neurje in poplave

Ljubljana, 14. septembra.

Zaradi več dni trajajočega dežja in silnih nalivov v soboto so vse vode v Sloveniji zelo narasle in ponekod prestopile bregove. Poplave so povsod povzročile precejšnjo škodo.

Kamniki, 14. septembra. V soboto je tudi nad Kamnikom divjala silna nevihta z neprestanimi nalivi, Bistrica in Nevljica ter njuni pritoki so močno narasli, prestopili bregove, odplavili mnogo lesa in povzročili precej škode. V Črni se je zopet utrgal plaz blizu tovarne Kaolin in sicer na istem kraju, kjer se je že enkrat utrgal del hriba. Plaz ceste ni zasul. Nekoliko je tpepla tudi nova pot v Kamniško Bistrico, kjer se je na dveh krajih usleda zemlja in cesto deloma zasula. Ze sedaj je videti, da bodo ob novi cesti mestoma potrebne močne betonske škarpe, v nasprotnem primeru bodo pa morali cesto vsako leto popravljati.

V petek in soboto je nevihta zajela tudi mnog turistov v Kamniških planinah in jih je dež do kože premočil. Večina se je lahko šele včeraj vrnila.

Selca, 14. septembra. Danes okoli 2. ure ponoči je začelo močno deževati. Blik in tresk sta se mešala v naliv. Sora-Selšica je narasla neprenehoma. Gorski potoki so se izpremenili v hudournike. Polja in travniki so bili naenkrat pod vodo, kakor tudi žage ob vodi. Sora-Selšica je tako zelo narasla, da je prestopila bregove in zalila svet na obeh straneh daleč naokoli. Opore ob vodi niso nič pomagale — vse je odnesla narasla Sora. — Kmetje imajo veliko škodo, ker imajo na polju še krompir, ajdo in proso. Posebno mnogo škode je napravila voda na selškem in bukovškem polju.

Razbesneli valovi so odnašali vse, kar jim je bilo napoti — deske, tramove, stopnišča hiš, koleca vodnih žag in mlinov itd. Tudi mostovi so bili v nevarnosti, da jih odnese razbesneli valovi. Nekaj manjših lesenih brvi je voda odnesla. Posebno nevarno ob večjih nalivih je potok Selnica,

ki teče skozi Selca. Hiše, ki stoje ob Selnici, so bile v nevarnosti, da jih ne zalije voda kot se je to zgodilo ob zadnji povodnji.

Zvočni kino Idea!

Samo še danes

Carlo Aldini

Skrivnost
petih ključev

Predstave danes ob:

4, pol 6, pol 8 in 9 zvečer

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 14. septembra katoličani: Pov. sv. Križa, pravoslavni, 1. septembra: Simeon St.

DANASNJE PEIREDTVTE.

Kino Matica: Valček čar.
Kino Dvor: Noči v pustinji.
Kino Ideal: Skrivnost petih ključev.
Jakopičev paviljon: Razstava umetnic.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

S policijske uprave

Ljubljana, 14. septembra.

V smislu zakona o ustrojstvu in področju uprave policije je bila te dni ljubljanska policijska uprava razdeljena na štiri odseke in sicer administrativnega, katerega šef je sam policijski upravnik g. Keršovan, na političnega, kateremu načeluje policijski svetnik g. Peštevšek, na kriminalnega, katerega šef je viš. nadzornik g. Zajdela in na splošni odsek, ki ga vodi policijski svetnik g. Del Linz. Stranke naj se v bodoče obračajo na posamezne referente teh oddelkov, kajti policijski upravnik g. Keršovan je čisto z delom preveč obložen. Glavni policijski telefonski številki sta 20.99 in 33.99.

Policijski upravnik g. Keršovan je danes nastopil dopust. Nadomestil ga bo policijski svetnik g. Peštevšek.

Kino DVOR
LJUBLJANIKI

John Gilbert

v premieri

Noči
v pustinji

Cene 4.— in 6.— Din

Predstave ob 4., pol 8. in 9. zvečer

Zita toži francosko državo

Te dni bo razpravljalo vrhovno sodišče v Parizu o sporu v zadevi velike bourbonske palače. Francosko državo toži ta bivša avstrijska cesarica Zita in njen brat Sixt Bourbonški in Parnski. Gre za vrnitev gradu Chambord, čigar majoratni lastnik je bil knez Elias Bourbonški in Parnski. Ker je bil mož avstrijski častnik, je Francija med vojno zaplenila njegovo premoženje. Princ Sixt pa uveljavlja sedaj svoje zahteve čez, da knez Elias nikoli ni bil lastnik gradu Chambord, temveč samo upravitelj. Princ Sixt trdi obenem, da je francoski državljani.

Francoski erar pa ugovarja, da princ Sixt ni francoski državljani in da je bila odločba dunajskega dvornega maršalata glede izročitve bourbonske palače princu Eliasu pravomočna. Okrajno sodišče v Orleansu je potrdilo zaplenbo palače in zdaj bo imelo zadnje besedo še vrhovno sodišče, ker se je princ Sixt pritožil.

V mlekarni.

— Mama je naročila, da ji pošljite kilo mleka.

— To pa ne gre, fantek, mleko se ne tehta, temveč meri.

— Pa ji ga pošljite en meter.

Točnost v zakonu.

— Koliko je ura, draga sosedica? Ob šestih imam sestanek z možem.

— Zdaj je tričetrt na sedem, draga prijateljica.

— Sele? Bala sem se že, da pridem prepozno.

Zarekla se je.

— Ali si čitala, ženica, da je ta pustolovec, ki je snubil vpricho mene tudi tebe, ustrlil svojo nezvesto ženo?

— Križ božji, kako sem vesela, da ga takrat misem vzela!

Emile Gaborian

33

Campirji velemesta

Roman

Paul je bil povprašen glasbenik, njegova glasba ni bila dosti vredna, toda Flavija ga je poslušala v pobožni zamakljenosti.

Martin Rigal in dr. Hortebize, ki sta sedela skupaj, sta Flavijo neprestano opazovala in nobena njena kretnja ji ma ni ušla.

— Kako ga ljubi! — je zamrmral bankir, — a midva nimava pojma, kakšno misli roje po glavi temu fantu, ki niti ne slutiti, kako velika sreča se mu obeta.

— Eh...! Mascarot mu bo jutri izprašal vest.

Bankir je molčal.

— Mislim, — je nadaljeval zdravnik, — da bo imel Baptistin jutri vroč dan. Ob desetih bo generalno posvetovanje. Slednjič pogledamo na zobe našemu dragemu Cetanacu. Radoveden sem tudi, kakšen obraz bo delal markiz Croisenois, ko zve, kaj bi radi od njega.

Čas je pa med tem hitel in gostje so začeli po vrsti odhajati. Zdravnik je namignil Paulu, da bi odšla skupaj.

Flavija je tako imenitno igrala svojo vlogo, da se je Paul na tihem vpraševal, če sploh more upati.

XV.

Kadar skliče Mascarot svoje vrle družabnike k posvetovanju, obično Beaumarchef »paradno obleko«.

Toda tistega dne je imel bivši podčastnik na sebi še navadno obleko, čeprav je bil o posvetovanju obveščen že dva dni poprej. To ga je zelo žalostilo in opravičeval se je sam pri sebi, češ, da to ni njegova krivda.

In prav je imel. Zegodaj zjutraj so ga bili skoraj potegnili iz postelje, da bi poravnal račun dveh kuharic, ki sta bili dobili službo in sta zapuščali hotel, kjer je imel Mascarot nekakšno zavetišče za brezposelne. Potem je hitel domov, da bi se preoblekel, ko je pa ubiral pot čez dvorišče, je zagledal Toto-Chupina, ki mu je hitel naproti, da bi mu povedal, kaj je novega: Beaumarchef ga je odvedel v najbližjo pisarno.

Beaumarchef je mislil, da bo trajalo poročanje samo nekaj minut, pa se je uračunal. Na zunaj se Toto-Chupin ni bil prav nič izpremenil, pač je bila pa nastala v njegovi notranjosti velika izprememba. Ko ga je namreč bivši podčastnik pozval, naj mu poroča o vsem, kar je videl in slišal, je Toto-Chupin porgljivo zamahnil z roko in odgovoril: — Najprej vam povem svoje pogoje.

Te besede so navdale Beaumarche-
fia s tako grozo, da ni mogel spraviti iz sebe niti besedice.

— Pogoje? — je ponovil slednjič in debelo pogledal Toto-Chupina.

— Seveda; lahko jih sprejmete ali pa...

Beaumarchef je bil ves iz sebe.

— Kako si drzneš govoriti o pogojih po vsem tem, kar je gospod storil zate, ti lopov nesramni!

Toto-Chupin je počil v smeh.

— Lopov!... Kaj sta pa vidva z gospodom? Kaj me imata za tapca? Menda mislita, da ne razumem teh vajinih lumparij in da verjamem vse, kar mi hočeta natveziti? Tako daleč to ne gre. Če naročita zasledovati tega ali onega po celotno teden, imata pač svoje posebne namene. Pa vendar ne mislita, da sem tako neumen in naiven, da bom verjel, da hočeta pomagati njemu ali njegovi rodbini. Če bi me doletela ne-

sreča, da bi me aretirali, bi že vedel, kaj povedati policijskemu komisarju. Beaumarchef je bil star vojak, eden najhrabrejših, vendar se je pa dal zastrašiti. Presenetljiva Toto-Chupinova nesramnost ga je privedla na misel, da je moral biti ta prezgodaj dozoreli falot v dobri šoli, da ga je imel v rokah v takih rečeh dobro podkovano svetovalec. Seveda pa ni bilo mogoče uganiti, kako daleč lahko sežejo njegove grožnje.

Bivši podčastnik sam ni vedel, kaj početi v tem primeru. Zdelo se mu je še napametneje odkrižati se tega to-pova zlepa.

— Kaj zahtevaš? — ga je vprašal.
— Najprej prisegam, da ne odprem ust, če mi ne daste takoj sto frankov.
— Za kaj naj bi ti pa dal teh sto frankov?

— Ker sem jih zaslužil, torej...
Beaumarchef je skomignil z rameni.
— Menda si znorel! — je dejal.

Toda ta čas je nekdo previdno odprl vrata. Oba sta se presenečeno ozirala.

Bil je oče Tantaime. Bodri in častivredni oče Tantaime! Bil je še vedno isti kakor takrat, ko je prišel k Paulu v podstrešno sobico, v dolgi suknji, polni mastnih madežev in prahu, in s črno, zamazano cunjico na glavi, ki naj bi bila klobuk. Na velih ustnicah mu je neprestano igral njegov večni smehljaj.

— Kaj pa pomeni tole? — je vprašal na vidz začuden. — Prepirata in jezita se tu, pri vratih se pa vse sliši.

Beaumarchef se je zahvalil v duhu usodi, da mu je poslala to nepričakovano pomoč.

— Začel je Toto-Chupin, — je dejal v svoje opravičilo, — ki trdi, da mu moram...

— Saj sem vse slišal, — ga je prekinil starček smeje.

Po teh besedah se je zdelo Toto-Chupinu napametneje stopiti v ozadje.

Toto-Chupin je zelo malo poznal Mascarota in ni mu zaupal. Beaumarchef je v dno duše preziral, ker se je bil prepiral, da je zabiti. Pač se je pa bal kot vrag krizja priljubljenega Tantaime, v katerem je bil spoznal moža, ki mu je zelo težko priti do živga. Zato si je tudi prizadeval, da bi se brž opravičil.

— Dovolite, gospod, da vam to pojasnim, — se je oglasil.

— Kaj pa? — je vprašal starček. — Da si inteligenten fant? To itak že vemo; toda navzlic temu ti bo še slaba predla.

— Rad bi, gospod...

— Denarja? To je čisto naravno. Nič ne skrbi. V primeri z drugimi si predobro pomočnik, da bi ti kaj odrekli. No, Beaumarchef, daj temu fantu urno sto frankov!

Bivši podčastnik je kar ostrmel nad tolikšno radodarnostjo, toda na energičen starček migljaj, ki ga Toto-Chupin ni opazil, je ubogal, vzel iz blagajne bankovec in ga dal mlademu falotu.

Toda Toto-Chupin si zdaj ni upal sprejeti denarja, ki ga je praj tako energično zahteval. Menda je mislil, da se starček norčuje iz njega ali pa je še pravočasno zavohal za to radodarnostjo spretno nastavljeno past.

— Kar vzemi, — mu je prigovarjal Tantaime, — če pa tvoje informacije niso dosti vredne, se pomeniva pozneje... Upam, da se ti bo zdaj razvezal jezik...

— O seveda, gospod! — je odgovoril Toto-Chupin radostno.

— Če je tako, pa kar stopiva v mojo pisarno, tam naju ne bo nihče motil.

Capin je bil že zopet v svoji običajni vlogi.

Mahatma Gandhi v Londonu

V Anglijo je prispel bos — Za svoje življenje se ne boji, ker je v božjih rokah

Slavni borec za svobodo Indije Mahatma Gandhi je prispel v soboto v London, da se udeležijo konferenci, na katero so ga že opetovano zamenjali. Iz pristanišča Folkestone do Londona se je peljal v avtomobilu. To je bilo potrebno iz varnostnih razlogov, ker so se oblasti bale, da bi politični fanatiki ne napadli moža, ki je prizadejal Angliji že toliko neprijetosti. Gandhi sam je bil pred odhodom v Anglijo miren in za življenje se sploh ne boji. Na vprašanje, ali mu ne bo tesno pri srcu, ko stopi

med one, v katerih vidi najhujše sovražnike svoje domovine, je odgovoril: »Če hočejo revolucionarji, anarhisti ali komunisti moje življenje, naj ga imajo. Moje življenje je vse, kar morem zastaviti za Indijo. Bog je moj edini varuh.«

K oficijelnemu sprejemu indijskega narodnega borca v Londonu je bilo razposlanih 1.400 vabil. Gandhi je prispel v Anglijo bos, v svoji znani narodni noši ali bolje rečeno v halji, ki zakriva komaj dobro polovico njegovega koščene-ga telesa. Preden se je odpeljal iz Mar-seilla v London, so ga cariniki vprašali, če ima v prtljaji kaj, kar je podvrženo carini. Gandhi je odgovoril, da je siromak in da premore samo obleko, ki jo ima na sebi, nekaj krožnikov, vrč za kozje mleko, 6 doma narejenih predpasnikov in brisačo. V Londonu je vladalo za njegov prihod veliko zanimanje in čim se je raznesla vest, da je slavni mož že prispel, so navalile množice na predmestje Poplar, kjer se je Gandhi nastanil pri vneti pristašini svojih idej miss Laster.

V Londonu je prispel Gandhi, da se udeležijo konferenci za okroglo mizo. In že za začetek tega važnega zasedanja je pripravil predsedstvu trd oreh. Zasedanje odbora za državno zvezno zadevo, ki mu je član tudi Gandhi, je bilo že poprej določeno na ponedeljek. Zdaj so pa prišli na to, da je ponedeljek dan velikega svečanega molka indijskega pro-

roka. Danas se torej seja najbrž ne bo mogla vršiti. Gandhi sam, ki se strogo drži tega običaja, je že na parniku povedal, da bi mogel kršiti dan molka le pod tremi pogoji, če bi bil v hudi stiski sam, ali kdo drugi ali pa sploh v izrednih razmerah. Gandija spremljajo hčerka pokojnega angleškega admirala miss Slade, njegov sin in njegov tajnik.

Gandhi je bil rojen 2. oktobra 1869 v Porbandaru. Njegovo pravo ime je Molandas Karamhand Gandhi. Prebivalci njegove ožje domovine so spretni trgovci, obenem pa vročerni in nemirni ljudje. Gandhi je nizke, šibke postave, koščene obraza, mirnih temnih oči in velikih, štrlečih ušes. Nosi bel volnen plašč in hodi vedno bos. Je samo riž in sadje ter pije vodo, spi pa vedno na golih tleh. Na svoje telo sploh ne gleda. Človeka, ki ga prvič vidi, preseneti njegova potrpežljivost in velika ljubezen, ki se mu zrcali že na obrazu.

Civilizacija pomeni zanj mračno do-bo. Po njegovem prepričanju je vzrok vsakega zločina materijalizem. Evropa je zdaj samo formalno krščanska, v resnici ji je pa bog — denar. Gandhi pravi, da je demokracija samo maska in pesek v oči množicam. Celo izobrazbo smatra za zlo. Medicina je v njegovih očeh osredotočena črna magija. Železnice je treba odpraviti, ker dosegajo pokvarjeni ljudje z njihovo pomočjo svoje podle name-ne. Največje zlo na svetu je pa stroj. Mašinerija je gnezdo strupenih kač, to je simbol moderne civilizacije in pomeni največji greh.

Čudna sugestija in operacija

Na dumajski dermatološki kliniki prof. dr. Kōrila so odstranili 9letni deklici bradavice z obraza s pomočjo sugestije. Med zdravniki je vzbudilo to raz-umljivo zanimanje. Dekletce je imelo ves bradavičast obraz in z nobenim sredstvom bradavic niso mogli odstraniti. Na kliniki so se končno odločili za sugestijo. Deklici so dopovedali, da bodo vse bradavice izginile z njenega obraza, ko ga namažejo z nedolžno tekočino žive barve. To so večkrat ponovili in bradavice so res izginile.

Iz Londona pa poročajo, o zanimivi operaciji 7letnega dečka, ki so ga morali operirati v prsni votlini pod narkozo, toda med narkozo je dečku nehalo srce biti. Celih 40 minut je srce mirovalo in zdravniki so že mislili, da je deček umrl. Kirurg dr. William Strong, ki je delal nevarno operacijo blizu srca, se je pa v zadnjem hipu odločil za nevar-nen poskus. Vzel je dečkovo srce v roke in ga začel masirati. Kmalu je začelo srce zopet utripati in deček se je toliko zavedel, da je spoznal svojo mater. Toda čez dobrih 12 ur se je znova

onaveslil in umrl. Dobre pol ure dečku srce sploh ni utripalo, toda kljub temu je živel.

Požrtvovalnost ameriškega guvernerja

V ameriški državi Newyork razsaja nevarna otroška bolezen, ki je zahtevala od začetka letošnjega leta že nad 800 žrtev. Bolezen je težko ozdravljiva in navadno se konča s smrtjo. Otroci, ki dobi to bolezen, otrpne in večkrat starši niti ne vedo, da je otrok bolan, ker napada bolezen najraje dojenčke. Pravi povzročitelj strašne otroške bolezni še ni znan, pač pa se je zdravnikom posrečilo ugotoviti, da so ostale v krvi ljudi, ki so to bolezen že imeli, neke posebne bakterije, s katerimi se da nevarna bolezen zdraviti. Zato je pozvala zdravstvena oblast vse one, ki so to bolezen že imeli, naj žrtvujejo nekaj svoje krvi za injekcije obolelim otrokom. In med prvimi, ki je ponudil svojo kri, je bil guverner države Newyork Roosevelt. Guvernerjeva požrtvovalnost je tako vplivala na prebivalstvo, da so začeli ljudje kar oblegati zdravstveni urad in ponujati svojo kri.

Nevarna otroška bolezen je letos močno razširjena v Ameriki in v Evropi. Tudi v Nemčiji se je že pojavila in oblasti so ukrenile vse potrebno, da se ne bo širila. Vseučiliški profesor v Heidelbergu dr. Moro pravi, da bi morali starši vsakega obolelega otroka žrtvovati za krvni serum potrebno kri. Svojo zahtevo utemeljuje z domnevo, da ima to bolezen v mladosti vsaj v zmernejši obliki pretežna večina ljudi. Med zdravniki in pravniki je zbudil ta predlog živahne diskusije.

Sovjeti prepovedali svoj film

Pred dvema letoma se je bavil sovjetski tisk z usodo mlade ruske učiteljice, ki so jo kmeneje v Altajskem pogorju kot komunistko odvlekli daleč v samotno naselbino, končno jo je pa rešilo vladno letalo. To je bilo kot nalašč za film in Sovjki v Leningradu je res porabil to romantično zgodbo za običajen komunistični propagandni film. Toda pri izdelovanju filma so ga malo polumili. Tisk je namreč zamolčal dogodek pred tragedijo in Altajskem pogorju, dočim ga film prikazuje in tako prepriča propagando, ki so si jo bili zamislili sovjetski veljaki.

Mlada učiteljica, tipično moskovsko dekle, je bila pred poroko proti svoji volji prsemščena v Sibirijo. Zaman je prosila tovariše v prosvetnem komisariatu, naj jo puste v evropski Rusiji. V Sibirijo pa niso poslali moža, temveč so vztrajali na tem, da mora iti ona. Najvišja uradnica prosvetnega komisariata, ki odbija v filmu z običajnimi frazami prošnje mlade učiteljice, je pa na platnu presenetljivo podobna Leninovi vdovi, ki res igra v prosvetnem komisariatu vodilno vlogo. Ker je Krupskaja preveč podobna glavni igralki in ker ima proti režiserju vdovi učiteljica v filmu prav, bo film v Rusiji prepovedan.

Moževa radodarnost.

— Ženica, danes so mi sporočili, da sem povišan.

— O, to bo treba proslaviti! Ali mi kupiš novo obleko?

— Tako hudo mojega povišanja ne bova proslavila; pač bi te pa prosil, da kupiš zlatim ribicam danes več mravljičnih jajčec. Danes hočem videti okrog sebe samo vesele obraze.

Turisti, lovci, smučarji

vedno bolj zahtevajo samo kvalitetne čevlje. Na višku so danes v kvaliteti in izdelavi

„Karo“ gojzerji

Zahtevajte cenik od Karo-industrije Maribor, Koroška cesta šte. 19.

Za vse večje kraje oddamo komisijsko ali samoprodajo.

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispensar v službi socialno-higijske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—.

Naročila točno izvršuje

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 3.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo — Najmanjši oglaš. Din 5.—

MODROCE

vrhne la afrik, močno blago a

Din 240.—

zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever LJUBLJANA, Marjin trg št. 2

BUKOVA DRVA

TRBOVELJSKI PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta šte. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

RISAR, RAČUNAR, STROJE-

PISEC, mlad,

vojašine prost, dobi mesto

takol. — Lastnoročno pisane

ponudbe s sliko in zahtevkom

plače pod št. »1000/2582« do

18. t. m. na oglasni odd. lista.

POUK ŽIVIH JEZIKOV

(francoščine, angleščine, nem-

ščine, španščine, italijanščine)

v manjših skupinah in za po-

sameznike. Poučujejo kvalifi-

cirane učne moči. Prijave od

6.—7. zvečer, Beethovnova

ulica 7, pritličje. — Vodstvo

tečajev: Prof. S. J. Guinot -

Jeras. 2577

FORD LIMUZINA

z dvema vratima ugodno na-

prodaj. — Naslov pove uprava

»Slov. Narodac«.

Modroce

peresnice, žimnice, otomane, divane ter vsa tapetniška dela izvršuje po najnižjih cenah

F. Sajovic,

LJUBLJANA, Stari trg št. 6

Trami

tesani se dobavljajo po Din 200 m², fran-ko Ljubljana.

Naročila pod »Trami 2576« na

upravo »Slov. Narodac«.

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

»travnikov in solčnikov

ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo

— točno in solidno. —

Malinovec

pristen, naraven, na malo in

veliko prodaja

Iekarna Dr. G. PICCOLI,

LJUBLJANA, Dumajska c. 6.

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bohoričeva

Mlad, konkurence zmožen in

podjeten mojster

ALBERT ČERNE V ZGORNJI

SISKI

je pri novi remizni odprli delav-

nico za mizarstvo vseh strok,

opremljeno z najmodernejšimi

stroji. Vsa naročila od naj-

manjših do največjih izvršuje

v najkrajšem času po reklam-

nih cenah in dostavlja blago na

dom, zlasti pa razume želje in

zahteve nevest in ženinov.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsako-vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prednjeni in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter naka zila v tu- in inozemstvo safe - depozita itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806.